

de have holdt sig tilbage. At de skulde være bange for, at deres egen Højskole skulde gaa i Stykker derved, tror jeg ikke paa, men de se saadan paa Sagen, at det vil blive til Skade for Højskolen i sin Helhed, naar den bliver ved i Længden. I alt Fald fastholder jeg, at de have udtalt sig saaledes, og det ærede Medlem maa ikke glemme, at naar Landbrugsskolerne komme til at florere stærkt, hvad jeg ogsaa ønsker, vil det gaa fra Højskolerne, og følgerig faa disse maaske ikke stort meget mere end den Dag i Dag.

Berntsen: Ja. Befolkningen har jo det fri Valg. De kunne sende deres Sønner til Landbrugsskolen eller til Højskolen, som de ville. Hvis Landbrugsskolerne komme til at florere, er det, fordi Befolkningen vil lægge særlig Vægt paa disse Skoler. Hvis det er Folkehøjskolerne, der fortrinsvis komme til at florere, er det, fordi Befolkningen lægger særlig Vægt paa dem, men den Tilid kunde jeg jo nok unde vort Folk, at de i saa Hensende maa vælge frit. Naar den ærede Medlem er bange for den Altest, der skal forlanges, vil jeg gøre opmærksom paa, at enhver Fagstole maa for sine Elever kræve visse Forudsætninger og derfor er det ogsaa rimeligt, at de for at kunne følge med Undervisningen paa disse Højskoler maa have nogle Forudsætninger. Men de Fordringer, her stilles, ere jo ogsaa ganske rimelige. Der staar ikke blot, at de skulle have „Altest fra en Realskole, Fortsættelsesskole“, men der tilføjes „eller paa anden Maade“ (Afbrydelse af Bjerre). Ja, disse Ord haaber jeg ogsaa skulle blive gjorte til Genstand for en saa velvillig og mild Fortolkning som mulig. Naar det ærede Medlem stadig er bange for, at de smaa Skoler kunne opretholdes, naaget de ikke have 10 Mars Elever, forekommer det mig, at det ærede Medlems Udtalelser i saa Hensende enten være lidt uklare, eller ogsaa har det ærede Medlem misforstaaet Loven. Jeg kunde ikke forstaa det ærede Medlem paa anden Maade, end at han mente, at der kunde dukke ny Skoler op, som ikke behøvede at have 10 Mars Elever. Det kan der ikke. Saaledes som Forholdet er, kunne de ikke faa Statsunderstøttelse eller blive anerkendte, naar de ikke begynde med 10 Mars Elever, men naar en Skole er kommen i Gang, er det ikke Meningen, og det vilde heller ikke være berettiget. Hyses jeg, at den skulde miste sin Statsunderstøttelse, fordi Elefantallet maaske en kortere Tid kunde gaa noget ned. Jeg mener, at Lovforslaget er affattet hensynsfuldt baade mod de smaa og de store Skoler, og naar det

ærede Medlem stadig fastholder, at tre store Højskoleforstandere, som han kender, have udtalt sig mod Loven, vil jeg henlede Opmærksomheden paa, at ikke blot mange af de smaa Skoler have udtalt deres Tilslutning, men at jeg ogsaa ved flere Forstandere for større Højskoler, der med Glæde ville se denne Lov træde ud i Livet.

J. C. Christensen: Det er blot en fort Bemærkning, jeg har at gøre til det ærede Medlem fra Næsens. Jeg skal ikke komme ind paa at drøfte selve Spørgsmaalet om Lovens Heldighed og Uheldighed over for Højskolerne; jeg stemmer for Loven, som den foreligger; jeg ser ganske vist, at den har nogle Bletter, men de Bletter, som den har, havde den ogsaa for en Del, da den forlod os sidst, deriblandt det Spørgsmaal, om Amtsfolkeraadene eller Amtsrådene skulde uddele Understøttelserne, og desuden ogsaa Spørgsmaalet, om Eleverne, naar de søgte Tilskud, da skulde opgive, hvilken Højskole de vilde søge. Det Spørgsmaal er jo ikke afgjort her ved Loven, men jeg stemmer for Loven og skal ikke komme videre ind paa Spørgsmaalet om, hvorledes den vil komme til at virke. Jeg tror næppe, at nogen af os ganske kan overse det paa det nyværende Tidspunkt. — Men det var som sagt en Bemærkning, jeg havde at gøre til det ærede Medlem fra Næsens (Berntsen). Han mente, at denne Lov vilde det næppe lykkes at føre igennem, hvis der ikke havde været andre Ting, hvis der ikke saa at sige havde været noget spændt for Loven, noget, som kunde drage den igennem. Jeg tror, at det ærede Medlem fejler noget i denne Antagelse, thi saadan som det staar med vore Folkehøjskoler og har staaet i mangfoldige Aar, have vore Højskoler egentlig været anerkendte fra alle Sider som et meget godt Middel til Folkeoplysningens Fremme; fra alle Sider, siger jeg udtrykkelig, ogsaa fra Landstingets Side. Der har i mangfoldige Aar været givet Tilskud til vore Højskoler, og disse Tilskud ere blevne forhøjede Aar efter Aar, og i Finansudvalget blev man enig med en af vore forhenværende Kultusministre, Fischer, om Reglerne, hvorefter disse Understøttelser skulde uddeles, ganske vist ikke lovbundne Regler, men i alt Fald Regler, som man havde at gaa efter, og Tilskuddet er vokset som sagt Aar for Aar. Naar det nu hedder sig, at dette her er et af Resultaterne — thi det vide vi jo alle sammen, at det er telegraferet ud over Landet — og naar det nu hedder sig, at dette Resultat kunde man ikke have naaet uden at faa disse andre Ting med, vil jeg